KINSTELLAR

Нові правила критичності підприємств та бронювання працівників в Україні: жовтень 2026 року

Жовтень 2026 – 27 жовтня 2026 року набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 23 жовтня 2026 року № 1328 («**Постанова**»), яка змінює правила визначення підприємств, установ та організацій (далі – «**підприємства**») критично важливими та бронювання військовозобов'язаних працівників.

Основні зміни стосуються перегляду критеріїв критичності, створення Координаційного центру з організації бронювання військовозобов'язаних («**Координаційний центр**»), запровадження додаткового етапу розгляду звернень та зміни лімітів бронювання для окремих категорій підприємств.

Перегляд критеріїв критичності

Центральні органи виконавчої влади, інші державні органи та органи державного управління, юрисдикція яких поширюється на всю територію України, а також обласні, Київська та Севастопольська міські державні адміністрації (військові адміністрації у разі їх утворення) мають протягом десяти днів із дня набрання чинності Постановою переглянути та узгодити з Координаційним центром галузеві й регіональні критерії, за якими підприємства визначають такими, що мають важливе значення для галузі національної економіки або забезпечення потреб територіальної громади.

Передбачений Постановою строк спливає 6 листопада 2026 року.

Постанова також уточнює загальні підстави визначення підприємств критично важливими для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення в особливий період. Такими можуть бути визначені підприємства, тимчасове припинення або значне скорочення діяльності яких у зв'язку з мобілізацією працівників завдасть шкоди обороноздатності держави, функціонуванню критичної інфраструктури, життєзабезпеченню населення або макрофінансовій стійкості держави. Це має підтверджуватися перевірюваними показниками.

При цьому відповідні підприємства повинні здійснювати діяльність в одній зі сфер, визначених Постановою (зокрема, в оборонно-промисловому комплексі, роздрібній торгівлі, сфері інформаційних технологій та охорони здоров'я тощо), або в іншій сфері, узгодженій Координаційним центром за обґрунтованим зверненням міністерства чи іншого державного органу, який забезпечує формування та/або реалізує державну політику у відповідній сфері.

Координаційний центр і строки розгляду

Координаційний центр узгоджуватиме галузеві й регіональні критерії, надаватиме рекомендації щодо критичності підприємств та збільшення обсягів бронювання, а також може рекомендувати розглянути скасування чинного рішення про критичність. Остаточні рішення щодо статусу прийматиме відповідний уповноважений орган.

За загальною процедурою розгляду звернення підприємства передбачено три етапи:

- До 7 робочих днів із дня отримання звернення: уповноважений орган перевіряє відповідність підприємства критеріям та звертається до Координаційного центру.
- До одного календарного місяця із дня отримання звернення органу: Координаційний центр надає рекомендації та пропозиції.
- До 3 робочих днів із дня отримання рекомендацій: уповноважений орган приймає рішення про визначення підприємства критично важливим або повідомляє листом про відмову з обґрунтуванням невідповідності критеріям.

За обґрунтованим зверненням державного органу невідкладний розгляд у Координаційному центрі має тривати не більше 7 робочих днів із дня отримання звернення Координаційним центром.

Отже, за відсутності затримок, розгляд документів може тривати приблизно півтора місяця, а за невідкладного розгляду близько трьох - чотирьох тижнів.

Розміри лімітів і правила розрахунку

Загальний ліміт бронювання для підприємств, критично важливих для функціонування економіки та забезпечення життєдіяльності населення, залишається на рівні 50% військовозобов'язаних працівників.

Для представництв донорських установ та виконавців проектів міжнародної технічної допомоги ліміт бронювання становить не більше 50% військовозобов'язаних працівників, які безпосередньо залучені до виконання завдань одного проекту, але не більше 7 осіб.

Правила врахування працівників із відстрочками на інших підставах також не змінилися. До бази для визначення ліміту включаються військовозобов'язані працівники з відстрочками на інших підставах, зокрема працівники з інвалідністю, які залишаються військовозобов'язаними. За загальним правилом, такі працівники враховуються лише за одним місцем роботи, за яким строк трудових відносин є найбільшим.

Для охоплених Постановою категорій критично важливих підприємств оборонно-промислового комплексу та енергетичної сфери ліміт знижено зі 100% до 95%. Він розраховується від кількості військовозобов'язаних працівників, зазначеної у рішенні відповідного міністерства. Водночас, згідно з Постановою, обов'язковому бронюванню підлягають усі військовозобов'язані працівники, безпосередньо залучені до виробничих процесів.

Для підприємств, критично важливих для забезпечення потреб ЗСУ та інших військових формувань, загальна можливість бронювання до 100% зберігається в межах чисельності, зазначеної у рішенні про критичність.

Порядок збільшення лімітів

Рішення про збільшення загального ліміту понад 50% прийматиме орган, який надав статус критично важливого, з урахуванням рекомендацій та пропозицій Координаційного центру. Збільшення спеціального ліміту понад 95% можливе за рішенням відповідного міністерства з урахуванням узгоджених рекомендацій та пропозицій Координаційного центру.

Для представництв донорських установ та виконавців проектів міжнародної технічної допомоги ліміт бронювання може бути збільшено понад 7 осіб, якщо до безпосереднього виконання завдань одного проекту залучено більше ніж 7 військовозобов'язаних працівників. При цьому збільшений ліміт не може перевищувати 50% загальної кількості військовозобов'язаних працівників. Відповідне рішення приймає Державний секретар Кабінету Міністрів України з урахуванням рекомендацій та пропозицій Координаційного центру, на підставі обґрунтованого звернення від представництва донорської установи або виконавця проекту міжнародної технічної допомоги, визначеного критично важливою установою.

Систематичні порушення керівником підприємства правил військового обліку можуть стати підставою для відмови Центру розглядати пропозиції щодо збільшення ліміту. Зокрема, Постанова передбачає наявність протягом останніх 12 місяців двох і більше документально підтверджених фактів таких порушень та/або притягнення керівника до адміністративної відповідальності за їх вчинення.

За загальним механізмом збільшення ліміту понад 50% строк для оформлення бронювання збільшено з п'яти до десяти робочих днів. Він відраховується від дня подання державним органом через Дію повідомлення про зміну ліміту. Якщо підприємство не здійснить бронювання протягом цього строку, рішення про збільшення ліміту втрачає чинність.

Чинні рішення про критичність і збільшення лімітів

Рішення про критичність для економіки та життєдіяльності населення, чинні станом на 27 жовтня 2026 року, зберігають силу на строк, на який їх прийнято, з урахуванням підстав для скасування. Водночас органи мають перевірити відповідність підприємств переглянутим критеріям.

Якщо критерій, на підставі якого підприємство визнали важливим для галузі або громади, виключено, відповідне рішення про критичність підлягає скасуванню.

Для окремих раніше прийнятих рішень про збільшення лімітів бронювання Постанова встановлює перехідні строки їх дії.

Що варто зробити компаніям

- Відстежувати перегляд критеріїв і підготувати документи та показники, що підтверджують критичне значення діяльності. Врахувати, що встановлений Постановою строк перегляду та узгодження критеріїв спливає 6 листопада 2026 року.
- Завчасно планувати подання документів, враховуючи нові строки та дату закінчення чинного статусу. Як зазначено вище, розгляд документів може тривати приблизно півтора місяця.
- Перевірити військовий облік підприємства.
- Компаніям, які користуються підвищеними лімітами, варто перевірити, до якої дати відповідне рішення залишатиметься чинним за новими правилами.

Контакти

По додаткову інформацію просимо звертатися до *партнера, керівника практики трудового права Kinstellar в Україні* **Максима Тесляра** за адресою maksym.tesliar@kinstellar.com або **Ірини Шапошнікової**, *старшої юристки практики трудового права за адресою* iryna.shaposhnikova@kinstellar.com

Вищезазначене не є юридичною консультацією і не створює відносин "юрист-клієнт" між Kinstellar та будь-яким одержувачем. Цей матеріал призначений виключно для маркетингових цілей. Він не може бути переданий будь-якій іншій особі або опублікований у будь-який спосіб без нашої згоди. Ми не несемо відповідальності за зміст цього документу, однак він може бути використаний будь-яким одержувачем.